

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

นายณัฐ ชำนาญวงศ์ / *Naruvoot Chumnawong*

โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ ประเทศไทย | Anubansriwilai School, BuengKan
Province, Thailand E-Mail: naruvoot2511@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) investigate the components and the current conditions of a new participatory management approach for enhancing educational quality at Anuban Sriwilai School; (2) develop a new participatory management model for enhancing educational quality; (3) implement the developed model; and (4) evaluate the model in terms of its accuracy, appropriateness, feasibility, and utility.

The research was conducted in four phases. Phase 1 involved investigating the components and current conditions of the new participatory management approach through document analysis, a review of related concepts, theories, and research, expert interviews, and data collection from 361 participants comprising school administrators, teachers, members of the Basic Education School Committee, and parents. Phase 2 focused on developing the management model by drafting the model, validating and revising it through a focus group discussion with nine experts, and evaluating the implementation manual by five experts. Phase 3 involved implementing the model during the 2025 academic year (B.E. 2568), followed by an evaluation of the implementation outcomes and stakeholders' satisfaction. Phase 4 evaluated the developed model regarding its accuracy, appropriateness, feasibility, and utility. The research instruments included interview forms, questionnaires, evaluation forms, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that:

1. The new participatory management model for enhancing educational quality consisted of six components: (1) Goal-Setting, (2) Strategic Planning, (3) Inclusive Decision-Making, (4) Collaborative Implementation, (5) Monitoring and

Evaluation, and (6) Benefit Sharing. Overall, the existing participatory management practices at Anuban Sriwilai School were rated at the highest level.

2. The developed management model comprised three major parts. Part I consisted of the model's principles, objectives, and structure. Part II included the management process based on the PDCA Cycle, namely Plan (P), Do (D), Check (C), and Act (A), together with the operational mechanisms of the model. Part III presented the success conditions for effective implementation.

3. The implementation results indicated that the school was able to apply the model successfully. The implementation achieved its intended outcomes, and stakeholders reported their overall satisfaction with the model at the highest level.

4. The evaluation of the developed model demonstrated that its accuracy, appropriateness, feasibility, and utility were all rated at the highest level.

Keywords: Management Model, New Participatory Management, Educational Quality Development

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล 2) สร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล การวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง จำนวน 361 คน ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบ โดยยกร่างรูปแบบ ตรวจสอบและปรับปรุงโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และประเมินคู่มือการใช้รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2568 และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ (Goal-Setting) 2) ร่วมวางแผนวิถีใหม่ (Strategic Planning) 3) ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ (Inclusive Decision-Making) 4) ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ (Collaborative Implementation) 5) ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ และ 6) ร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ (Benefit Sharing) โดยสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ของโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยภาพรวม ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โครงสร้างของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย กระบวนการจัดการของรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการตามวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan: P) ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินงาน (Do: D) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบ (Check: C) ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับปรุง (Action: A) 5) กลไกของรูปแบบ และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ตามรูปแบบ มีผลสำเร็จจากการดำเนินงานตามรูปแบบ และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, การบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. บทนำ

ความเป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาในสังคมวิถีใหม่ เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพในทุกมิติทั้งด้านผู้เรียน ครู หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นเลิศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ และสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีแผนรองรับกับสถานะต่าง ๆ อย่างชัดเจนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการดำเนินงานจากรอบด้าน ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของไทยได้ถูกนำมาเป็นกลไกในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาเชิงรุกในการบริหาร เพื่อให้บรรลุผลสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนตามมาตรฐานสากลตามแนวคิดของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของชาติสู่ความเป็นเลิศมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (สุนิสา เทศเขียว, 2565) ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหารใหม่ ๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการและทางการบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถคิดคาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) และบริหารงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ได้ตามเป้าหมาย สู่ความเป็นเลิศที่มีการจัดการความรู้และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ การที่ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ที่ชัดเจน เข้าใจ จดจำง่ายเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งมั่นปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน สามารถนำพาสถานศึกษาปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2561, น. 720)

สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนอนุบาลศรีวิไลที่ผ่านมา พบว่า ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับดี แต่ยังไม่สมบูรณ์แบบและยังไม่บรรลุเป้าหมายทุกด้าน เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอตามโครงการ “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 65 มาจากนอกเขตบริการของโรงเรียน ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความต้องการให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นคนรุ่นใหม่ ถือเป็น “สินทรัพย์ทางปัญญา” ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นผู้มีความรู้และทักษะทางวิชาการที่ทันสมัย มีความตื่นตัวต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีพลังในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ แต่ยังคงขาดประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มีความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำงาน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ดำเนินงานได้ดี ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความร่วมมือดี ทำงานเป็นทีม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่มีครูและบุคลากรทางการศึกษาบางกลุ่ม มีพฤติกรรมตอบสนองต่องานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา หรือการบริหารแบบสั่งการในเชิงลบ ซึ่งส่งผลให้ทำงานแบบไม่เต็มใจหรือไม่เต็มที่ ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มกำลัง ทำตามหน้าที่เพียงเพื่อให้พ้นภาระ แต่ในทางกลับกัน หากเป็นภารกิจที่เกิดจากการคิดริเริ่มด้วยตนเอง ครูกลุ่มนี้จะสามารถแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่ และมีความสุขในการทำงาน และด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นต่อเนื่องทุกปี ผลการแข่งขันทักษะวิชาการประสบผลสำเร็จทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ เป็นที่พึงพอใจในระดับหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติทั้งการประเมินความสามารถ ด้านการอ่าน (Reading Test: RT.) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT.) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียน ไม่เป็นที่พึงพอใจในบางด้าน หรือบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ และค่าคะแนนเฉลี่ยยังต่ำกว่าระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่จะส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้ครูรุ่นใหม่ได้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมยินดี และแสดงพลังความรู้ ความสามารถออกมาให้เต็มที่ เพื่อเป้าหมาย คือ คุณภาพผู้เรียน

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล เพื่อใช้พัฒนาการบริหารงานและส่งเสริมประสิทธิภาพของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่ายการบริหารสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาบูรณาการและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ตามวิสัยทัศน์ “โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล เป็นองค์กรแห่งปัญญา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนานวัตกรรม ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ครูและบุคลากรมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นเลิศทางวิชาการ บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาล สู่มาตรฐานสากล”

2. คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้าง และสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด
2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ที่สร้างขึ้น มีผลการทดลองใช้เป็นเช่นไร
4. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ที่สร้างขึ้น มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

3. ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอรูปแบบการบริหารจากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมา ผู้วิจัยนำมาสรุป สังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่
 - 1.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่
 - 1.2 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่
 - 1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพศึกษา
 - 4.1 ความหมายคุณภาพการศึกษา
 - 4.2 ความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 4.3 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
 - 5.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 5.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 5.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 5.4 การพัฒนารูปแบบ
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม
7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสัมภาษณ์
 - 7.1 ความหมายของการสัมภาษณ์
 - 7.2 วิธีการสัมภาษณ์
 - 7.3 ประเภทของแบบสัมภาษณ์
 - 7.4 ประเภทของคำถาม
 - 7.5 ขั้นตอนการสัมภาษณ์
 - 7.6 ข้อดีของการสัมภาษณ์
 - 7.7 ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์
8. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคู่มือ
 - 8.1 ความหมายของคู่มือ
 - 8.2 ประเภทของคู่มือ
 - 8.3 ประโยชน์ของคู่มือ
 - 8.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี
 - 8.5 การพัฒนาคู่มือ
9. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล
 - 9.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล
 - 9.2 วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล
 - 9.3 วิธีการวัดและประเมินผล
 - 9.4 เกณฑ์การวัดและประเมินผล
 - 9.5 จรรยาบรรณการวัดและประเมินผล
10. บริบทโรงเรียนอนุบาลศรีวิไล
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

- รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
วิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนอนบาลศรียไล

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. โครงสร้างของรูปแบบ
4. กระบวนการจัดการ
 - 4.1 ร่วมกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ใหม่
 - 4.2 ร่วมวางแผนวิสัยทัศน์ใหม่
 - 4.3 ร่วมตัดสินใจวิสัยทัศน์ใหม่
 - 4.4 ร่วมดำเนินงานวิสัยทัศน์ใหม่
 - 4.5 ร่วมติดตามและประเมินผลวิสัยทัศน์ใหม่
 - 4.6 ร่วมรับผลประโยชน์วิสัยทัศน์ใหม่
5. กลไกของรูปแบบ
6. เงื่อนไขความสำเร็จ

คุณภาพการศึกษา
โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

5. การดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีผลลัพธ์เชิงประจักษ์ จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล และศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ ปีการศึกษา 2567 โดยสอบถามความคิดเห็นจากรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู จำนวน 63 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 13 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 285 คน รวม 361 คน

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมสังเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ขั้นตอนที่ 2 นำร่างรูปแบบเข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือนักวิชาการ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โดยเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โดยมีประสบการณ์ด้านดำเนินงาน

การบริหารเครือข่าย จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 9 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ในปีการศึกษา 2568

ขั้นตอนที่ 2 จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์คู่มือ และแนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ระหว่างวันที่ 16-31 มีนาคม พ.ศ. 2568

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไลตามคู่มือ โดยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ถึงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2569

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยใช้แบบประเมินจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 16-31 มีนาคม พ.ศ. 2569

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 1-15 เมษายน พ.ศ. 2569

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู เพื่อขอความร่วมมือในการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยใช้แบบประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระหว่างวันที่ 16-30 เมษายน พ.ศ. 2569

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ระหว่างวันที่ 1-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2569

6. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

1. องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ (Goal-Setting) 2) ร่วมวางแผนวิถีใหม่ (Strategic Planning) 3) ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ (Inclusive Decision-Making) 4) ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ (Collaborative Implementation) 5) ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ 6) ร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ (Benefit Sharing)

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยภาพรวม

สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล	ค่าสถิติ (N = 361)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ (Goal-Setting)	4.72	0.39	มากที่สุด
2. ร่วมวางแผนวิถีใหม่ (Strategic Planning)	4.74	0.29	มากที่สุด
3. ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ (Inclusive Decision-Making)	4.74	0.31	มากที่สุด
4. ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ (Collaborative Implementation)	4.75	0.29	มากที่สุด
5. ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ (Monitoring and Evaluation)	4.78	0.33	มากที่สุด
6. ร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ (Benefit Sharing)	4.77	0.28	มากที่สุด
รวม	4.75	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล โดยภาพรวม พบว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.32)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า ทุกองค์ประกอบมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีผลการปฏิบัติสูงที่สุด 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ (Monitoring and Evaluation) ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.33) และร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ (Benefit Sharing) ($\bar{X} = 4.77$, S.D.= 0.28) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีผลการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ (Goal-Setting) ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.39)

2. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โครงสร้างของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย กระบวนการจัดการของรูปแบบ กลไกของรูปแบบ และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

1. ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้สูงขึ้น และผลการแข่งขันทางวิชาการนักเรียนได้รับรางวัลเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาได้รับการยอมรับ เชื่อมั่นจากชุมชน สังคมและหน่วยงานต้นสังกัด

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

7. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

1.1 องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ (Goal-Setting) 2) ร่วมวางแผนวิถีใหม่ (Strategic Planning) 3) ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ (Inclusive Decision-Making) 4) ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ (Collaborative Implementation) 5) ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ และ 6) ร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ (Benefit Sharing) เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบบนพื้นฐานของการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ประกอบกับการศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ทำให้องค์ประกอบที่ได้ครอบคลุมกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ การร่วมวางแผนวิถีใหม่ การร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ การร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ การร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ ตลอดจนการร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารที่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นพ้องว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุวัฒน์ ทัศนบุต (2565, น. 176-187) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ และผลการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยพลชัย ชุมปัญญา (2566, น. 320-321) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหาร แบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ 2) ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ 3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 5) ด้านการวัดประเมินผล การเรียนรู้วิถีใหม่ 6) ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ 7) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่ 8) ด้านความปลอดภัย และผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ การบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ด้านความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริม ให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และร่วม รับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ประกอบกับมีการประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA และใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจ ทำให้การบริหารมีความต่อเนื่อง โปร่งใส และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสภาพการบริหารดังกล่าวนับเป็นพื้นฐาน สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มี องค์ประกอบ กระบวนการ กลไก และเงื่อนไขความสำเร็จที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางใน การยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุษบา เคณะอ่อน (2565, น. 184-186) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมี ส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า การรับรู้สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เด่นชัดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน สถานศึกษา เป็นปัจจัยบวกที่ส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่เชื่อมโยงและ

สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้รูปแบบมีความสอดคล้องทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โครงสร้างของรูปแบบ ซึ่งมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาคีเครือข่าย ควบคู่กับการประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ทำให้ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายร่วมและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ (2560, น. 176–187) เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจ ความผูกพัน และความรับผิดชอบร่วมของบุคลากร ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลชัย ชุมปัญญา (2566, น. 329–332) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า การบริหารจัดการวิถีใหม่ที่ยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย กระบวนการจัดการ กลไกของรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้การขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้กระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA (Deming Cycle) เข้ากับกระบวนการมีส่วนร่วม 6 ขั้นตอน ได้แก่ ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ ร่วมวางแผนวิถีใหม่ ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ และร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ ภายใต้ระบบปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ส่งผลให้การบริหารมีความเป็นระบบ เชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนจนถึงการประเมินผลและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา พรหมเสนา (2567, น. 178-187) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การกำหนดองค์ประกอบ โครงสร้าง และตัวบ่งชี้ของรูปแบบอย่างชัดเจน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพเก้า กลิ่นแผ่น (2566, น. 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี พบว่า การเปิดโอกาสให้ครู และ

บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการได้รับผลประโยชน์ร่วมจากความสำเร็จขององค์กร ส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร (Work Engagement) เพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ เป็นปัจจัยสนับสนุนการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มงานในสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบทบาทอย่างชัดเจน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จของรูปแบบเกิดจากภาวะผู้นำ การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และความร่วมมือของทุกภาคส่วน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัสฎา ศรีล้าน (2566, น. 12) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในยุควิถีใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญ ที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ความเหมาะสมในระดับมากที่สุดนี้ เกิดจากเนื้อหาภายในคู่มือสะท้อนภาพความเป็นจริงในบริบทพื้นที่ของโรงเรียนและผ่านกระบวนการเรียบเรียงภาษาที่ชัดเจน สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2567, น. 541-852) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม : แนวทางการสร้างพลังความร่วมมือในองค์กร ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ กล่าวว่า คู่มือการบริหารจัดการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างพลังเครือข่าย จะเป็นเครื่องมือและนวัตกรรมสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปี่ยมไปด้วยความร่วมมือ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างยั่งยืน ตลอดจนสอดคล้องกับคู่มือปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2566, น. 1-12) ได้ทำการเผยแพร่ทางวิชาการตามคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ระบุว่า คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ที่มีความเหมาะสมสูง ย่อมเป็นหลักพึงเชิกระบบที่ช่วยควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองใช้มาอภิปรายผลเชิงวิชาการเพื่อสะท้อนความสำเร็จในการปฏิบัติจริง ดังนี้

3.1 ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า ผลการดำเนินงานตามรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เกิดจากการที่รูปแบบมีการกำหนดขั้นตอนและโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจน มีความยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมขับเคลื่อนสถานศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงเดือน วิณิชัย (2561, น. 151-152) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลมากขึ้น ส่งผลให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ การดำเนินงานเป็นระบบ และผลการประเมินการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา พรหมเสนา (2567, น. 176-177) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน และผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล

3.2.1 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า ผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ที่พัฒนาขึ้น สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล พบว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาส่งเสริมตามศักยภาพ ครูมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานทุกขั้นตอน แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีความสุขกับการทำงาน ส่งผลให้ผู้เรียน ครู และสถานศึกษาได้รับรางวัลและการยกย่องเชิดชูเกียรติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ อย่างต่อเนื่อง โดยผู้เรียนได้รับรางวัลนักเรียนพระราชทาน รางวัลเด็กและเยาวชนดีเด่น รางวัลเด็กดีเด่นของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการระดับภาค ระดับประเทศ และการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนหลายรายการอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นทุกปี ครูได้รับรางวัลและการยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะครูผู้ฝึกสอนนักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันทักษะวิชาการ ครูดีศรีบึงกาฬ คนดีศรีจังหวัดบึงกาฬ ครูต้นแบบที่เป็นเลิศด้านการศึกษา ครูผู้สอนดีเด่น และครูผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น พร้อมทั้งสามารถพัฒนาผู้เรียนจนได้รับรางวัลนักเรียนพระราชทาน เด็กและเยาวชนดีเด่นเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ และถ้วยเกียรติยศจากหน่วยงานระดับประเทศ ส่วนสถานศึกษาได้รับความศรัทธา เชื่อมั่นในคุณภาพ จากผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัด ได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษา ความโปร่งใส ความปลอดภัย และการพัฒนาผู้เรียนจากหน่วยงานระดับประเทศหลายรายการ สะท้อนให้เห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทั้งต่อผู้เรียน ครู และสถานศึกษาอย่างครอบคลุม

ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จนเกิดเป็นรูปแบบการบริหารที่มีความสอดคล้องกับบริบทและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมเข้ากับกระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA (Deming Cycle) ผ่านกระบวนการ “6 ร่วมวิถีใหม่” ได้แก่ ร่วมกำหนดเป้าหมายวิถีใหม่ ร่วมวางแผน วิถีใหม่ ร่วมตัดสินใจวิถีใหม่ ร่วมดำเนินงานวิถีใหม่ ร่วมติดตามและประเมินผลวิถีใหม่ และร่วมรับผลประโยชน์วิถีใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมและความรับผิดชอบร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมุ่งสู่เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ รูปแบบดังกล่าวยังมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ควบคู่กับการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด การกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้ในการวิเคราะห์ ปรับปรุง และ

พัฒนาการดำเนินงานในทุกวงรอบของ PDCA ได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การบริหารจัดการมีคุณภาพ ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น ตลอดจนผู้เรียน ครู และสถานศึกษาได้รับรางวัลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศจำนวนมาก และได้รับการยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธาจากผู้ปกครอง ชุมชน สังคมทั่วไป และหน่วยงานต้นสังกัด จึงสะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่มิได้เป็นเพียงแนวทางที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง หากแต่เป็นระบบการบริหารที่บูรณาการการมีส่วนร่วม การบริหารคุณภาพ และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม จนก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิผลและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลชัย ชุมปัญญา (2566, น. 329-332) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า รูปแบบการบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมและการบริหารอย่างเป็นระบบ สามารถยกระดับคุณภาพการบริหารและคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา พรหมเสนา (2567, น. 178 - 187) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดองค์ประกอบ กระบวนการ และตัวบ่งชี้อย่างชัดเจน ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางที่เป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ครองคน บำรุงเวช (2566, น. 108-112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเพลินในงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการติดตาม ประเมินผล ส่งผลให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์กร มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัสภา ศรีล้าน (2566, น. 260-269) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในยุควิถีใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
วิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผลการวิจัยพบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ต่อคุณภาพการบริหารและคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560, น. 224-225) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบในระดับมาก เนื่องจากรูปแบบมีองค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560, น. 75-78) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายต่อการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ด้านความถูกต้องของรูปแบบ ผลการประเมินพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการพัฒนารูปแบบในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการตามหลักระเบียบวิธีวิจัยอย่างเป็นระบบ เริ่มต้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และการสังเคราะห์องค์ประกอบอย่างถี่ถ้วน ส่งผลให้โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความสมเหตุสมผลตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับระเบียบกฎหมายหรือบริบททางการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา พรหมเสนา (2567, น. 178-187) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาและตรวจสอบตัวบ่งชี้หรือองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างมีระเบียบวิธีวิจัยที่รัดกุม จะทำให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้องทางวิชาการและสามารถสะท้อนภาพความจริงของสถานศึกษาได้อย่างแม่นยำ

4.2 ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ ผลการประเมินพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากความเหมาะสมดังกล่าวเกิดจากการที่รูปแบบนี้ถูกออกแบบขึ้นโดยคำนึงถึงบริบท "วิถีใหม่ (New Normal)" ของโรงเรียนอนุบาลศรีวิไลเป็นสำคัญ มีความยืดหยุ่น กลมกลืน และสอดคล้องกับวิถีการปฏิบัติงานของครู บุคลากร รวมถึงความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลชัย ชุมปัญญา (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาภรณ์ สร้อยคำ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการตรวจสอบรูปแบบพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

4.3 ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผลการประเมินพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไม่ใช่เพียงแนวคิดในทางทฤษฎีเท่านั้น แต่มีขั้นตอนการปฏิบัติการมีส่วนร่วมวิธีใหม่ทั้ง 6 องค์ประกอบ (ร่วมกำหนดเป้าหมายวิธีใหม่ ร่วมวางแผนวิธีใหม่ ร่วมตัดสินใจวิธีใหม่ ร่วมดำเนินงานวิธีใหม่ ร่วมติดตามประเมินผลวิธีใหม่ และร่วมรับผลประโยชน์วิธีใหม่) ที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายใต้ทรัพยากรบุคลากร และงบประมาณที่มีอยู่ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาภรณ์ สร้อยคำ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพลชัย ชุมปัญญา (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ผลการประเมินพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบนี้ส่งผลดีเชิงบวกโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการของโรงเรียน ช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก มีความผูกพัน และร่วมมือ

กันพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐนันท์ วิทยาประโคน (2566, น. 110-119) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เป็นเครื่องมือที่มีคุณประโยชน์สูงในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่าง ยั่งยืนในสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพลชัย ชุมปัญญา (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

8. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการตามองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกัน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำองค์ประกอบของรูปแบบทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จไปใช้ร่วมกันอย่างบูรณาการ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบสารสนเทศในการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในการร่วมวางแผน ดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสร้างระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติและเสริมสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมการเผยแพร่และขยายผลรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิถีใหม่ไปยังสถานศึกษาอื่น โดยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและ

บุคลากรให้มีภาวะผู้นำ การบริหารเชิงข้อมูล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้การนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้เกิดประสิทธิผลและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่ไปทดลองใช้ในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ หรือสถานศึกษาที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและประสิทธิผลของรูปแบบในบริบทที่หลากหลาย

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมวิธีใหม่ไปใช้ เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีดิจิทัล และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับกลไกและเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยติดตามผลระยะยาว และศึกษาการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบที่เชื่อมโยงกับนวัตกรรมการบริหารหรือเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งเปรียบเทียบประสิทธิผลกับรูปแบบการบริหารอื่น เพื่อศึกษาความยั่งยืน จุดเด่น และแนวทางการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในอนาคต

9. เอกสารอ้างอิง

กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

ครองคน บำรุงเวช. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเพลินในงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

ณัฐนนท์ วิทยาประโคน. (2566). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 42(1), 110–119.

ดวงเดือน วินิจฉัย. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขุบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

- นพเก้า กลิ่นเผ่น. (2566). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และ อินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 4(1), 176–188.
- บุษบา เคนะอ่อน. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- พลชัย ชุมปัญญา. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ภารดี อนันต์นารี. (2561). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาธิม. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม].
- วิภาภรณ์ สร้อยคำ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- สัญญาครณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2567). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม: แนวทางการสร้างพลังความร่วมมือในองค์กร. วารสารการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2(4), 841–852.
- สุนิสา เทศเขียว. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีสอนใหม่ของสถานศึกษาเอกชน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทการศึกษาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2566). คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ.
- สุพัตรา พรหมเสนา. (2567). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

อนุวัฒน์ ทศบุตร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

อัษฎา ศรีล้าน. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในยุควิถีใหม่ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].